

Recenzja dorobku naukowego dr Ewy Stawickiej w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości

Podstawy formalno-prawne sporządzenia recenzji

Podstawą formalną do przygotowania niniejszej recenzji jest pismo skierowane przez Dyrektora Instytutu Zarządzania prof. dr hab. Joannę Paliszkiewicz, iż na mocy uchwały nr 58 – 2024/2025 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z 27 stycznia 2025 r. powołano mnie jako recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr inż. Ewie Stawickiej. Recenzja przygotowana jest pod kątem spełnienia wymagań określonych w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.).

Recenzję przygotowałem na podstawie dostarczonej dokumentacji opracowanej przez Habilitantkę, a w szczególności: wniosku do RDN o przeprowadzenie postępowania ws. nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, kopii dyplomu doktorskiego, autoreferatu przedstawiającego opis kariery zawodowej i istotnej aktywności naukowej, wykazu osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, monografii, oświadczeń współautorów publikacji, oraz kopii elektronicznej dokumentacji zawartej na pendrivie. Dokumentacja pod względem formalnym jest przygotowana starannie.

Na podstawie powyższego stwierdzam, że dr inż. Ewa Stawicka spełnia warunki formalne wymagane od kandydatów na stopień doktora habilitowanego tj. zgodnie z art. 219 ust. pkt 1. Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Krótką informacją o Kandydatce i przebiegu Jej pracy naukowo dydaktycznej

Dr Ewa Stawicka ukończyła studia magisterskie inżynierskie na kierunku Ekonomia w zakresie ekonomiki rolnictwa w SGGW w 1997 r. Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii uzyskała w tej samej uczelni w 2007 r. Z macierzystą uczelnią związana jest zawodowo: w latach 1997-2007 była zatrudniona na stanowisku asystenta, następnie od roku 2007 jako adiunkt. Okazjonalnie współpracuje z organizacjami sektora gospodarczego w roli eksperta. Przykładem tego jest kooperacja z Polską Izbą Mleka i Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka oraz Tureckie Stowarzyszenie Izb Gospodarczych i Giełd Towarowych. Opisana współpraca dotyczy okresu 2016-2019.

Ocena osiągnięcia naukowego

Jako główne osiągnięcie naukowe wskazano monografię pt. „Wpływ społecznej odpowiedzialności na zarządzanie wiedzą, zarządzanie relacjami z klientami oraz innowacyjność w przedsiębiorstwach przetwórstwa mleka działających w Polsce” wydaną w 2023 r. przez Wydawnictwo SGGW. Treść pracy lokuje się bez wątpienia w dyscyplinie nauk zarządzaniu i jakości.

Tematyka pracy koncentruje się na konkretnej branży, która – jak dobrze zauważyła Habilitantka, powołując się na prace K. Firleja – nie jest w pełni rozpoznana empirycznie. Wybrane obszary (domeny) badania, tj. CSR, zarządzanie wiedzą, CRM i innowacyjność są dość dobrze rozpoznane w literaturze przedmiotu, więc poszukiwanie wyjaśnień powiązań między nimi w wybranym rodzaju przedsiębiorstw nosi znamiona oryginalności.

Problem badawczy sformułowany przez Habilitantkę to „poznanie i wyjaśnienie wpływu społecznej odpowiedzialności na główne filary w zarządzaniu przedsiębiorstwem, za jakie uznaje się zarządzanie wiedzą, zarządzanie relacjami z klientami oraz innowacyjność” (s. 9). Teza o uznaniu trzech obszarów za kluczowe nie jest pochodną analiz teoretycznych, co osłabia przyjęty w rozprawie model badawczy. Cel główny przyjęto analogicznie do zapisu problemu. Przyjęto także cele szczegółowe o charakter poznawczym, metodycznym i aplikacyjnym. Brakuje w tym zestawieniu celu/ów teoretycznych, co pozwoliłoby na wzmocnienie znacznego wkładu w rozwój dyscypliny. Upatrywać go można w celach poznawczych ograniczonych do przyjęcia terminologii badawczej.

Postawione pytania badawcze są prostym przełożeniem założenia modelu badawczego, tj. opierają się na udowodnieniu pozytywnego wpływu CSR na wyszczególnione obszary. Czwarte pytanie jest inaczej sformułowane, gdyż dotyczy sposobów zarządzania w tych obszarach, uwzględniając CSR. Hipotezy (s. 11) bezpośrednio nawiązują do pytań.

Elementy te tworzą podstawę całości badania. Analiza treści rozprawy wskazuje na przyjęcie brak uzasadnienia relacji między głównymi kategoriami modelu. W pierwszej kolejności (rozdział 1) przedstawiono istotę społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Na początku wyjaśnia się na teorię interesariuszy, następnie czym jest zrównoważony rozwój przedsiębiorstwa. Dopiero trzeci podrozdział poświęcono tytułowemu CSR. W tej części podkreśla się znaczenie normy ISO 26000, wyjaśnia się różne podejścia do stosowania odpowiedzialności społecznej w organizacjach, nawiązuje się do konieczności uwzględnienia oczekiwań interesariuszy i wpływu na zrównoważony rozwój. Wynikiem tego jest przyjęcie definicji CSR i zmiennych pochodzących z obszarów wymienionych w normie ISO 26 000c(s. 39). W tym rozdziale brakuje zatem wskazania CSR jako czynnika kształtującego inne obszary zarządzania, a zatem podstaw dla założeń, że to CSR wpływa na zarządzanie wiedzą, a nie na przykład odwrotnie.

Kolejne rozdziały mają podobny układ. Zatem rozdział drugi poświęcono wyjaśnieniu czym jest zarządzanie wiedzą, jakie są procesy i modele. Ostatni podrozdział, o objętości trzech stron, nawiązuje do założenia głównego: wpływ społecznej odpowiedzialności na zarządzanie wiedzą. Przywołane wyniki badań nie wskazują jednak na jednostronną zależność przyczynowo-skutkową. Podkreśla się w nich bardziej współzależność, wskazując na uwzględnienie wątków CSR w praktyce działania różnych osób, w tym także przez zarządzanie

wiedzą. Samo zarządzanie wiedzą rozpatruje się przez procesy zidentyfikowane przez J. Paliszkiewicz (2019), tj., lokalizowania źródeł wiedzy, pozyskiwania i rozwoju wiedzy, wykorzystania i zachowania wiedzy oraz transferu wiedzy. Operacjonalizacja tych zmiennych, znajdująca się w tabeli 19 (s. 141), nie jest poprzedzona odpowiednim uzasadnieniem. Przyjęte stwierdzenia są bardzo ogólne, nie odnoszą się bezpośrednio do empirii, a do opinii respondentów. Brak pogłębionej analizy wymiarów procesów może prowadzić do zebrania danych nieopisujących w pełni badane zjawisko. Przykładowo, jeśli zmienną „lokalizowanie wiedzy” interpretuje się jedynie jako stwierdzenie „w przedsiębiorstwie lokalizowane są źródła wiedzy”, to pomija się wątki uwzględnione w opisie tego procesu a dotyczące ulokowania źródeł wiedzy (wewnątrz organizacji i zewnątrz), aktualizacji (w tym stosowania metod lokalizowania źródeł). Druga zmienna to „pozyskiwanie i rozwój wiedzy”, która określa się przez programy kreowania talentów, szkolenia, współpraca z jednostkami B+R. W tabeli 19 przyjęto inną interpretację: „kultura organizacja wspiera rozwój wiedzy w przedsiębiorstwie i jest ważna dla uzyskania przewagi konkurencyjnej”. W tym zapisie są odwołania do dwóch wątków z dodatkowo sugerowanym wpływem na przewagę konkurencyjną. Trzecia zmienna „transfer wiedzy” dotyczy transmisji i absorpcji wiedzy (s. 49), jednak w tabeli 19 stwierdzenie „Przekazywanie wiedzy w przedsiębiorstwie ma kluczowe znaczenie dla przewagi konkurencyjnej” (s. 141). W części przeglądowej wskazuje się na dwa osobne procesy: wykorzystanie wiedzy i zachowanie wiedzy, które sprowadzono do jednego zapisu o zestawie ról i umiejętności. W rezultacie operacjonalizacja obszaru zarządzanie wiedzą nie jest w pełni poprawna ze względu na brak zgodności z rozważaniami teoretycznymi a zapisem wykorzystanym w narzędziu badawczym.

Rozdział 3 poświęcono zarządzaniu relacjami z klientami w przedsiębiorstwie. Zaczyna go wyjaśnienie ewolucji marketingu, następnie krótko scharakteryzowano strategię i komponenty zarządzania relacjami z klientami. Ostatni podpunkt jest kluczowy dla rozważań, ponieważ dotyczy relacji CSR-CRM. Wskazuje się w nim na konieczność połączenia ich, a także na istotną rolę wizerunku organizacji. Habilitantka syntezyując wyniki różnych badań, nie wskazuje związku przyczynowo-skutkowego. Podkreśla się synergii działań CSR i CRM.

Podobnie jak w przypadku obszaru zarządzanie wiedzą, także i dla tego nie występuje pełna zgodność między zmiennymi a stwierdzeniami. W tabeli 9 wymienia się komponenty CRM, a także przytacza etapy procesu CRM. W przypadku zarządzania wiedzą to właśnie ta ostatnia perspektywa była przyjęta do definiowania. Dla CRM Habilitantka uwzględniła model strukturalny. Nie jest wyjaśniona zmiana interpretacyjna (ujęcie czynnościowe obszaru a strukturalne).

Czwarty rozdział dotyczy innowacyjności, obszernej kategorii pojęciowej, którą można wyrazić przez ujęcie procesowe, zasobowe. Opis zaczyna przedstawienie ewolucji znaczenia innowacji, następnie typologii innowacji, zdolności innowacyjnych przedsiębiorstwa. Obszar ten tworzą zmienne „efektywność”, „produktywność”, „jakość” i „sprawność”. Są to cechy organizacji, które nie wiążą się wyłącznie z innowacyjnością. Habilitantka interpretuje ją jako „zdolność do tworzenia czegoś nowego lub wprowadzania znaczących zmian, działanie w sposób, który wykorzystuje tę zdolność” (s. 142). Nazwy zmiennych nie dotyczą bezpośrednio tego, a przyjęte stwierdzenia nie odpowiadają im. Powołując się na wyniki badań poprawnie wskazano na wpływ realizacji strategii CSR na innowacyjność organizacji jednak zabrakło

szczegółowych odniesień dotyczących rozumienia innowacyjności (jako atrybut, działania?). Zastanawiający jest w świetle przedstawionego wynik badań P. Ratajczak i D. Szutowskiego, wskazujących także na odwrotną relację.

Piąty rozdział ma charakter przeglądu nad badaniami łączącymi obszary ujęte w podejściu badawczym Habilitantki. W pierwszym podpunkcie przedstawia się krótki opis pomiaru społecznej odpowiedzialności, ale nie kończy się on wskazówkami przydatnymi dla dalszego postępowania badawczego. Podrozdział 5.2 ponownie nawiązuje do relacji między społeczną odpowiedzialnością i zarządzaniem wiedzą co już było treścią podrozdziału 2.4. Nie jest zrozumiały przyjęty zabieg redakcyjny podziału treści o tej samej tematyce i umieszczenie ich w osobnych częściach pracy. W podrozdziale 5.2 przywoływane są wyniki badań, które dotyczą relacji między obszarami, ale interpretacje są różne. Na przykład wspomina się o tym, że wiedza CSR jest wykorzystywana w zarządzaniu wiedzą (s. 103), CSR jest głównym procesem akumulacji wiedzy. Wątki te rozwijają treści z wcześniejszego podrozdziału, ale nie kończą się wnioskami pozwalającymi na przyjęcie konceptualizacji i operacjonalizacji zmiennych, czy zakończeniem przeglądu przyjęciem hipotez.

W kolejnym podrozdziale przedstawia się wyniki badań nad relacją społecznej odpowiedzialności a zarządzaniem relacjami. Podobnie jak wcześniej brakuje szczegółowej analizy przyjętego definiowania CSR (choć Habilitantka wskazuje, że są różne podejścia). Występują bowiem publikacje odnoszące się do wizerunku firmy w wyniku działań CSR niż koncentracji na działaniach CSR, a to one są przedmiotem dalszych badań.

Krótki, bo dwustronicowy, podrozdział poświęcono omówieniu wyników badań nad społeczną odpowiedzialnością i innowacyjnością. Autorka przywołuje sposób pomiaru CSR przez M. Zastempowskiego i Sz. Cyferta (2021), którzy taki wpływ potwierdzili. Kończący opis stwierdzający, że wciąż jeszcze nie wyczerpano tematu, w świetle przedstawionych wyników budzi niedosyt, ponieważ nie dookreślono o jakie aspekty warto badania rozszerzyć.

Ostatni podrozdział podejmuje próbę zestawienia prac gdzie wszystkie obszary byłyby uwzględnione w badaniu. Na podstawie 14 prac można stwierdzić, że hipotezy cząstkowe, czyli dotyczące relacji parami, są zweryfikowane pozytywnie, zatem pojawia się pytanie o zasadność powtarzania badań. Habilitantka twierdzi, że relacje te nie są dostatecznie zbadane, ze względu na wielopłaszczyznowość CSR (s. 113). Ocena ta nie jest potwierdzona w przedstawionym materiale badawczym pochodzącym z przeglądu literatury. Zabrakło w mojej opinii czym autorskie badanie różni się od innych. Przykładowo, badania R. Bocquet i in. (201) wykazały, że strategiczne działania CSR pozytywnie wpływają na innowacje technologiczne. Jest to bardziej szczegółowe wyjaśnienie od przyjętych w recenzowanym osiągnięciu założenia, odnoszącego się ogólnie do CSR i innowacyjności.

Pokłosem przeprowadzonej analizy jest określenie metod badania. Autorka wykorzystała zatem SEM także jako metodę analizy do swoich badań, co oceniam za odpowiednie rozwiązanie.

Rozdziały 1-5 (ok. 100 stron tekstu) tworzą zatem część teoretyczną rozprawy. Habilitantka przeprowadziła przegląd literatury dla czterech obszernych zagadnień stanowiących podstawowe elementy modelu. Zabrakło w nim wyjaśnienia dlaczego akurat te obszary wybrała i dlaczego je postanowiła połączyć w jeden model. Treści tych rozdziałów wskazują na zazębianie się obszarów. Przykładowo innowacyjność będzie powiązana z

zarządzaniem wiedzą, a ta z kolei jest wykorzystywana przy zarządzaniu relacjami z klientami, którymi można kształtować wizerunek firmy jako społecznie odpowiedzialnej.

W rezultacie w konstrukcji narzędzia badawczego nie jest w pełni poprawna. Wskazywane poziomy analizy procesów wiedzy (indywidualny, grupowy, organizacyjny i międzyorganizacyjny) nie są uwzględnione.

Rozdział 6 przedstawia podmioty badania czyli przedsiębiorstwa przetwórstwa mleka w Polsce. Habilitantka krótko (rozdział ma 9 stron) charakteryzuje ich specyfikę, odnosząc się także do badań nad CSR w odniesieniu do nich. Moim zdaniem przydatne byłoby ukazanie także badań nad zarządzaniem wiedzą, relacjami z klientami i innowacyjnością. Pozwoliłoby to na doprecyzowanie hipotez i odniesienie do stanu wiedzy w tym sektorze. Wybór przedsiębiorstw należących do branży spożywczej, niesie ze sobą dodatkowy kontekst związany z uregulowaniami prawnymi czy normami branżowymi.

Rozdział 7 stanowi zapis podstaw metodycznych badań co powtarza częściowo (7.1) treść wstępu. Dookreśla podmiot badań (w tytule podrozdziału niepoprawnie jest przedmiot badań). Populację badania tworzy 224 podmiotów, a osiągnięta stopa zwrotu to 32% (72 organizacji), co oznacza, że badanie nie jest reprezentatywne. W podrozdziale 7.3 wyjaśnia się, że „próba badawcza została dobrana w sposób celowy”, co nie jest poprawnym stwierdzeniem. Realizacja badań w trakcie pandemii mogła wpłynąć na odpowiedzi respondentów w szczególności w obszarze zarządzania relacjami z klientami, zarządzania wiedzą i innowacyjności. W kolejnym podrozdziale przedstawia się model badawczy, który zapisem założeń wcześniejszych i powinien uwzględnić uzasadnienie opercjonalizacji zmiennych, które umieszczono w osobnym punkcie dot. narzędzia badawczego. Procedura budowy modelu (s. 134) zakładała identyfikację zmiennych obserwowalnych, których dobór w świetle części teoretycznej badania nie został explicite przedstawiony. Następny podrozdział zawiera opis hipotez, które zwykle umieszcza się jako wynik zidentyfikowanych luk badawczych. Poprawnie Habilitantka wyjaśnia czym są hipotezy. Operacjonalizację zmiennych wspomnianych w tym fragmencie pracy czyni niejako w oderwaniu od przeglądu literatury, ponieważ wybrano typologię obszarów CSR opartą na ISO 26 000 bez krytycznej oceny oraz nie omawiając uzasadnienia takiego a nie innego zdefiniowania zmiennych. Autorka wyjaśnia, że „przyjęto autorskie podejście do społecznej odpowiedzialności” (s. 141) z odwołaniem do wspomnianej normy. Brak uzasadnienia szczególnie jest widoczny przy konfrontacji twierdzeń kwestionariusza z definicją wymiaru. Przykładowo zgodnie z normą ISO 26 000 ład organizacyjny obejmuje wdrażane systemy, struktury, procesy zarządzania, a w kwestionariuszu odzwierciedla to zapis „w przedsiębiorstwie wdrażane procesy uważane są za priorytet”. Powoduje to, że ta część modelu nie jest w pełni poprawnie opracowana.

W podrozdziale 7.6 znajduje się opis narzędzi badawczych. W opisie tym podano dodatkowe opisy dla zmiennych. Do pracy nie dołączono formularza ankiety.

Następnie omówiono przebieg badań empirycznych. Ujęto w nim także badania pilotażowe, ale nie wyjaśniono efektów tych badań. Habilitantka pisze, że „wprowadzone zmiany dotyczyły odrzucenia pytań, które okazały się nieistotne i niezrozumiałe” (s. 145). Rodzi to wątpliwość dotyczącą zgodności interpretacji wynikających z przeglądu literatury i analizy definicyjnej wskazującej zapewne na istotność danego elementu i konieczność jego

uwzględnienia w badaniu, a niezrozumienia przez respondentów, skutkujące jego usunięciem, co wpływa na kompletność definicyjną zmiennej.

Opis metody analizy jest szczegółowy i wyczerpujący.

Rozdział 8 zawiera prezentację wyników badań. Poszczególne podrozdziały mają taką samą strukturę. Zatem dla każdego obszaru dokonuje się oceny normalności rozkładu zmiennych, weryfikuje się zależności między zmiennymi, podaje statystyki dla nich. Opis wyników testów powtarza zawartość tabel. Analiza bardziej koncentruje się zakodowanych zmiennych bez krytycznej analizy otrzymanego rezultatu. Przykładowo zmienne L i M (moim zdaniem niepotrzebne wprowadzono dodatkowy kod względem opisu w tabelach zmiennymi), czyli CSR6 (pomiar oddziaływania [czego?] na klientów) i CSR7 (inicjatywy dla lokalnych społeczności) nie wykazują statystycznie istotnej relacji między innymi zmiennymi. Brakuje omówienia takich różnic od założeń, co wzbogaciłoby rozprawę w warstwie interpretacyjnej.

Podrozdział 8.4 zawiera wynik testowania modelu, w którym stwierdzono zgodność danych z modelem. Wszystkie hipotezy pozytywnie zweryfikowano.

W dalszej kolejności powinno być omówienie wyników, konfrontacja z wcześniejszymi badaniami, pokazanie co nowego wyniki te wnoszą do dotychczasowego stanu wiedzy na temat wybranych obszarów dla badanych firm. Jednak Zakończenie zawiera podsumowanie, bez dyskusji rezultatów, rekapitulując osiągnięcie celów. Dla rozprawy istotny jest zapis o teorii twórczym wkładzie w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Przejawem tego zdaniem Habilitantki są trzy elementy. Pierwszy to „usystematyzowanie dorobku literaturowego” dotyczącego wybranych obszarów. W mojej opinii jest to stwierdzenie ogólne; Autorka nie dookreśla co podlegało usystematyzowaniu i co nowego wynika z tego przeglądu. Drugim elementem jest określenie wpływu CS na wybrane obszary i odniesienie ich do paradygmatów zarządzania. Wyniki badań potwierdzają to na podstawie autorskiego narzędzia w odniesieniu do wybranej grupy podmiotów, jednak należy uwzględnić tutaj zgłoszone wcześniej wątpliwości dla poprawności narzędzia. Trzeci element to autorska definicja/podejście do wybranych obszarów tematycznych. Z przedstawionego opisu nie wynika nowość interpretacyjna bądź definicyjna. W szczególności dotyczy to CSR, ponieważ przyjęto wymiary z normy ISO 26 000, zarządzania wiedzą, gdzie przyjęto mierniki z badania J. Paliszkiewicz (2019), zarządzania relacjami z klientami – wybrano mierniki z modelu A. Garrido-Moreno i A. Padili-Melendeza (2011) a dla innowacyjności D. Sinka i T. Tuttela (1989) i J. Paliszkiewicz (2019). Pozostałe rezultaty o charakterze empirycznym i aplikacyjnym są odpowiednio opisane. Analiza wniosków na stronach 178-179 charakteryzujących wkład do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości skłania do oceny badań jako potwierdzających wcześniejszą wiedzę. Autorka nie odnosi się do specyfiki badanych firm a w tym upatrywałbym szczególność badania. To co Habilitantka uważa za cechę wyróżniającą swój model w porównaniu do innych charakteryzujących się węższym zakresem i mniejszą liczbą konstruktów (s. 180) – większą ogólność, powoduje, że ztraca się precyzyjniejsze wyjaśnienie zjawiska.

Podsumowując rozprawę pod kątem konfrontacji z ustawowym kryterium posiadania znacznego wkładu w rozwój określonej dyscypliny, stwierdzam co następuje. Przedstawione osiągnięcie dotyczy mało poznanej badawczo grupy przedsiębiorstw, której specyfika na tle innych nie została w pełni wyeksponowana, co umożliwiło by opracowanie szczegółowych wyjaśnień dla badanych obszarów zarządzania. Wybór podmiotów badania mniej

rozpoznanych badawczo stanowi mocną stronę opracowania. Przyjęte w rozprawie konstrukty są złożonymi agregatami pojęciowymi i przyjęty sposób operacjonalizacji, w formie ujęcia tylko przez jedno stwierdzenie nie jest wystarczający, prowadząc do uproszczeń interpretacyjnych, co obniża wartość teoretyczną badania. Przyjęta procedura badawcza, zgodna z założeniami badań ilościowych została odpowiednio zastosowana, analizę wyników badania przeprowadzono bardzo dokładnie, co świadczy o dobrym przygotowaniu metodologicznym Habilitantki.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

Habilitantka prezentuje w pkt 4. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową opis zainteresowań badawczych, ale nie omawia szczegółowo zawartości pozostałych osiągnięć, opisując tylko szczegóły ww. monografii. Opis nurtów ma formę raportowania działań i przedmiotu badań bardziej niż rezultatów. W wykazie efektów badań w ramach poszczególnych nurtów nie odwołuje się do poszczególnych pozycji, na końcu wskazując, które nawiązują do niego, niektóre z nich wyróżniając. To właśnie te wyróżnione stanowią treść załącznika 5. wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu. Łącznie tworzy go 10 publikacji podzielonych na 3 nurty omówione w autoreferacie. Poniżej do każdego z nich się odnoszę, dokonując najpierw kwalifikacji do dyscypliny, następnie krótko je charakteryzuję, wskazując potencjalny wkład w rozwój dyscypliny.

Pierwsza publikacja, rozdział w monografii współautorski, pt. New paradigm of rural development – new challenges for extension services, nie wpisuje się w dyscyplinę nauk o zarządzaniu i jakości.

Druga publikacja, monografia współautorska, pt. Społeczna odpowiedzialność małych i średnich przedsiębiorstw agrobiznesu z obszarów wiejskich, przynależy do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Autorka odpowiedzialna była za zaplanowanie badań, przygotowania kwestionariusza ankiety, zebranie danych, przygotowanie tekstu i opracowanie bibliografii. Badania dostarczały nową wiedzę, ale sposób formułowania hipotez dla zmiennych bez ugruntowania w rozważaniach teoretycznych np. rok powstania przedsiębiorstwa a posiadanie strategii społecznej odpowiedzialności nie jest poprawny. Badania zrealizowano na małej próbie (137 przedsiębiorstw). Prace nie wnoszą znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny.

Trzecia publikacja to autorski artykuł pt. Społecznie odpowiedzialne praktyki rynkowe przedsiębiorstw w obszarze relacji z konsumentami. Stosunkowo krótki artykuł prezentujący wyniki badań porównawczych, bardziej o charakterze deskryptywnym, empirycznym. Praca nie wnosi znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny.

Czwarta publikacja to współautorski artykuł, pt. Analiza zmiany wybranych czynników społeczno-demograficznych rodzinnych gospodarstw w Polsce w latach 2010-2016, nie przynależy do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Piąta publikacja to współautorski artykuł pt. The role of corporate social responsibility of SMEs: Turkish and Poland case. Badanie oparte na małej próbie, porównawcze, bez odniesień do rozważań teoretycznych. Praca nie wnosi znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny

Szósta publikacja to współautorski referat pt. Comparative analyses of health economics indicators in the European Union and Turkey, nie przynależy do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Siódma publikacja to autorski rozdział w monografii pt. Kierunki zmian biznesowych w aspekcie zrównoważonego rozwoju, podejście do raportowania niefinansowego. Rozdział oparty na przeglądzie literatury, dobrze podsumowujący trendy w pomiarach (tab. 11.1), rozwijający wciąż aktualny temat. Praca wnosi wkład w rozwój dyscypliny.

Ósma publikacja to samodzielny artykuł pt. Sustainable Business Strategies as an element influencing diffusion on innovative solutions in the field of renewable energy sources. Badania przeprowadzono na próbie przedsiębiorstw rolnych w kontekście innowacji źródeł odnawialnych energii – nie wyjaśniono w jaki sposób dobór tych przedsiębiorstw przebiegał pod tym względem. Dobrze przeprowadzona analiza statystyczna. Na uwagę zwraca odmienny sposób operacjonalizacji CSR w porównaniu do głównego osiągnięcia monografii. Brakuje wyjaśnienia przyjęcia zmiennych w modelu (Sustainable Business Strategy a Trust). Artykuł w małym stopniu wnosi wkład w rozwój dyscypliny.

Dziewiąta publikacja to samodzielny artykuł pt. Sustainable Development in the Digital Age of Entrepreneurship. W artykule wykorzystano niektóre zmienne co w głównym osiągnięciu: CSR, knowledge management, communication with stakeholders. Uwzględnia się w nim także strategię jednak w monografii tę zmienną nie uwzględniono. Choć artykuł opublikowano w roku 2021, to Habilitantka nie powołuje go w monografii. Tytuł opracowania nie jest spójny z treścią pracy. Opracowanie nie wnosi wkładu w rozwój dyscypliny.

Dziesiąta publikacja to monografia współautorska pt. Wybrane ekonomiczne i prawne aspekty wytwarzania energii z instalacji fotowoltaicznych w gospodarstwach rolnych województwach mazowieckiego nie przynależy do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Podsumowując, na 10 przedstawionych pozycji 3 nie przynależą tematycznie do dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, 4 nie wnoszą wkładu w rozwój dyscypliny, a 3 publikacje czynią to w małym stopniu. W związku z powyższym dodatkowe osiągnięcia naukowe nie dają podstaw do formalnego spełnienia przesłanek art. 219, pkt 1.2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.).

Ocena aktywności naukowej Habilitantki

Aktywność naukową Habilitantki oceniam bardzo pozytywnie. Ma ona zróżnicowany charakter pod względem podejmowanych działań. Habilitantka w pierwszej kolejności przedstawia go przez pryzmat rozdziałów w monografiach i artykułów, jednak nie wszystkie lokują w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości (np. takie jak rynek nieruchomości). Habilitantka raz pełniła funkcję redaktora naukowego monografii.

Jest aktywnym uczestnikiem konferencji tematycznych z zakresu agrobiznesu, prezentując zagadnienia dotyczące zarządzania w tym etyki, CSR, zarządzania przez wartości. Uczestniczy także w konferencjach międzynarodowych organizowanych przez instytucje zagraniczne, w szczególności w Turcji. Pełni funkcję członka w kilku komitetach organizacyjnych.

Brała udział w dwóch projektach międzynarodowych i w kilku krajowych, rozwijając swoje kompetencje badawczo-dydaktyczne.

Aktywnie współpracuje z Alanya Alaadin Kekubat University w Turcji czego dowodem są częste wyjazdy w ramach programu ERASMUS i wspólne przedsięwzięcia, co zasługuje na wyróżnienie.

Jej aktywność naukowa realizowana jest w więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej, co spełnia przesłanki art. 291, pkt 1. ust. 3.

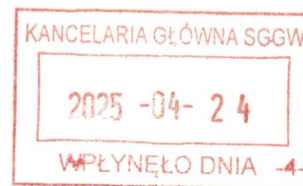
Dane bibliometryczne wg Scopus podane przez Habilitantkę świadczą o pojawiającym się zainteresowaniu wynikami badań. Habilitantka komunikuje wyniki badań w branżowych publikatorach, materiałach konferencyjnych, także w monografiach i czasopismach w języku polskim i angielskim.

Rekomendacja

Biorąc pod uwagę ocenę osiągnięć naukowych dr inż. Ewa Stawickiej, stwierdzam, że osiągnięcia główne nie wnoszą znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny, a pozostałe osiągnięcia częściowo nawiązują do dyscypliny, w której realizowanej jest postępowanie. Całościowo dorobek ten jednak nie daje wystarczających podstaw do sformułowania wniosku o znacznym wkładzie w dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości, pomimo pozytywnej oceny aktywności naukowej. W związku z powyższym stwierdzam, iż dr inż. Ewa Stawicka nie spełnia określonych ustawowo wymagań stawianych w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości określonych w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.).

Kraków, 18 kwietnia 2025 r.

Kraków, 18 kwietnia 2025

Szanowna Pani
dr hab. Hanna Górską-Warsewicz, prof.
SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa
Wiejskiego w Warszawie
INSTYTUT ZARZĄDZANIA
ul. Nowoursynowska 159C, bud. 35, pok.224,
02-787 Warszawa

Szanowna Pani Profesor,

W załączeniu przesyłam recenzję dorobku naukowego dr inż. Ewy Stawickiej.

Z wyrazami szacunku

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "M. Ćwiklicki", is written over a faint, larger signature.

Marek Ćwiklicki